

SXEDIO-B.70

23.7.1974: Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΤΑΙ ΤΟΝ ΚΛΗΡΙΔΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΘΑ ΕΙΣΒΑΛΟΥΝ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΝΕΙ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΣΑΜΨΩΝ, ΑΛΛΑ Ο ΝΤΙΜΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙ Ο ΚΛΗΡΙΔΗΣ ΤΟΥ ΔΗΛΩΝΕΙ ΟΤΙ Η ΑΘΗΝΑ ΔΕΝ ΑΝΗΣΥΧΕΙ ΓΙΑ ΚΑΤΙ ΤΕΤΟΙΟ. Ο ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΕΛΙΚΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΣΑΜΨΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΟΤΙ Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΡΑΓΙΚΗ.

Πολλά έχουν γραφτεί για τον τρόπο που ανήλθε στην εξουσία ο Γλαύκος Κληρίδης διαδεχόμενος ουσιαστικά τον πραξικοπηματία Πρόεδρο Νίκο Σαμψών. Ένας από τους πιο σκληρούς επικριτές του ήταν ο Βάσος Λυσσαρίδης ο οποίος τον κατηγορήσε ότι ήταν συνέχεια του πραξικοπήματος και επομένως αποτελούσε το μέταπραξικοπημα.

Ας δούμε τι έκαμε ο Γλαύκος Κληρίδης από τις **23 Ιουλίου 1974** που ανήλθε στην εξουσία και σε ποιες ενέργειες προέβη σύμφωνα με τον ίδιο.

Η έκρηξη του πραξικοπηματος της **15ης Ιουλίου 1974** βρήκε τον Γλαύκο Κληρίδη στο Νοσοκομείο Λευκωσίας, όπου υποβαλλόταν σε θεραπεία για την σπονδυλική του στήλη. Μόλις άρχισαν οι πυροβολισμοί εγκατέλειψε το Νοσοκομείο και πήγε στο σπίτι του όπου σε λίγο είχε τεθεί υπό κατ'οικον περιορισμό.

Την Τετάρτη **17 Ιουλίου** ο Κληρίδης δεχόταν την επίσκεψη του έλληνα συνταγματολόγου Μιχαήλ Δεκλερή. Ήταν γνωστοί από ακετό καιρό μια αι ο Δεκλερής αντιπροσώπευε την ελληνική Κυβέρνηση στις ενδοκυπριακές συνομιλίες που είχαν διερυνθεί στον τελευταίο κύκλο πριν από το πραξικόπημα με συμμετοχή αντιπροσώπων της Ελλάδας και της Τουρκίας. Χωρίς περιστροφές ο Δεκλερής μπήκε στο θέμα. Οπως είπε ο Κληρίδης στις **15 Ιουλίου 1975**, ο

Δεκελερής του είπε:

"Υπάρχει πρόθεση να ανακοινωθεί ότι θα συνεχισθούν οι συνομιλίες για να κατευνασθεί η Τουρκία και να παρεμποδισθεί η εισβολή, γιατί εν τω μεταξύ είχαν παρατηρηθεί οι ανησυχητικές κινήσεις και ενέργειες των τούρκων. Με παρεκάλεσε να μη φέρω ένσταση όταν θα λεχθεί ότι συνεχίζω σαν συνομιλητής. Του απάντησα ότι δεν πίστευα ότι μια τέτοια δήλωση θα παρεμπόδιζε την εισβολή, αλλά για να μη έχω ευθύνη θα δεχόμουν να λεχθεί ότι ο κ. Κληρίδης, όχι ο Πρόεδρος της Βουλής, θα συνεχίσει. Αν και ήμουν βέβαιος ότι οποιαδήποτε δήλωση που εγένετο από την πραξικοπηματική Κυβέρνηση δεν θα έπειθε και δεν θα απέτρεπε την τουρκική εισβολή".

Μια δεύτερη επίσκεψη δέχθηκε ο Γλαύκος Κληρίδης στο σπίτι του και από τον αμερικανό πρεσβευτή Ρότζερ Νταϊήβις. Η επίσκεψη είχε τη σημασία της προειδοποίησεως όπως είπε ο Κληρίδης:

"Ο αμερικανός πρεσβευτής με προειδοποίησε ότι θα επενέβαιναν οι τούρκοι στην Κύπρο και σύστησε την άμεση παραίτηση του Σαμψών. Όταν ο Αμερικανός πρεσβευτής μου ανεκοίνωσε τις ανησυχίες του σχετικά με τις απόψεις του για την ανάγκη απομακρύνσεως του Σαμψών, επικοινωνήσα αμέσως με τον Ντίμη Δημητρίου, Υπουργό Εξωτερικών (του πραξικοπήματος) μεταφέροντας όσα ακριβώς μου είπε ο Νταϊήβις. Ο Ντίμης Δημητρίου μου απάντησε "συνομίλησα με τους υπευθύνους στην Αθήνα που του είπαν να μην έχω καμιά ανησυχία".

Ετσι η προειδοποίηση του Νταϊήβις αγνοήθηκε.

Στο μεταξύ ο κατ' οίκον περιορισμός είχε αρθεί όπως επίσης και ο κατ' οίκον περιορισμός του Κληρίδη.

Βουλευτές του Ενιαίου Κόμματος και της Αριστεράς τον επεσκέφθηκαν στο σπίτι του, όπως δήλωσε αργότερα και τον προέτρεπαν να αναλάβει την προδρία της Δημοκρατίας. Ένας από τους βουλευτές ήταν και ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Χαμπής Μιχαηλίδης, "ο οποίος" όπως είπε σε άλλη περίπτωση, ο Κληρίδης "μου

επέδωσε σχετικόν έγγραφον εκ μέρους του κόμματος του, διά του οποίου με προέτρεπαν να αναλάβω προσωρινά την προεδρίαν".

Ενώ οι ζυμώσεις συνεχίζοντο μεταξύ των πολιτικών κομμάτων που πρότειναν στον Γλαύκο Κληρίδη να αναλάβει την προεδρία, ο Ντίμης Δημητρίου, τηλεφώνησε στις **23** Ιουλίου (επομένη της κατάπαυσης του πυρός μετά την τουρκική εισβολή που ακολούθησε) γύρω στο μεσημέρι στον Κληρίδη στο σπίτι του και του ανεκοίνωσε ότι ο Νίκος Σαμψών παραιτείτο και του πρότεινε να αναλάβει την εξουσία.

Ο Κληρίδης πήγε στο Υπουργείο Εξωτερικών. Εκεί ήταν και ο Σαμψών, ο οποίος είχε αντιληφθεί πλέον (ή οι στρατιωτικοί που τον διόρισαν) ότι δεν μπορούσε να τραβήξει άλλο το σχοινί και πρόσφερε την προεδρία στον Κληρίδη.

Είπε ο ίδιος:

" Ο κ. Σαμψών μου είπε ότι απεφάσισε να παραιτηθή διότι ως τα πράγματα εξελίσσοντο, εχρειάζετο κάποιος πεπειραμένος διαπραγματευτής διά να αναλάβη κάποια πρωτοβουλία να σταματήσει η τουρκική προέλασις".

Την ίδια δικαιολογία πρόβαλε ο Σαμψών και στο διάγγελμα του μετά την αποχώρησή του.

Ο Σαμψών εξήγησε ότι η πρωτοβουλία για την παραίτηση του προερχόταν από τον ίδιο και ότι ο Κληρίδης του υποσχέθηκε τουλάχιστον ότι δεν θα πάθαινε τίποτε. Γι' αυτό εξ άλλου και διατήρησε την αστυνομική φρουρά του και μετά το πραξικόπημα και την επιστροφή του Μακαρίου.

Μιλώντας στους δημοσιογράφους στο ξενοδοχείο "Χίλτον" στις **25** Ιουλίου **1974** δηλαδή δυο μέρες μετά την απομάκρυνσή του, ο Νίκος Σαμψών είπε:

"Επεισα τους αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς ότι πρέπει να παραιτηθώ για να καταστεί δυνατό να επιστρέψει η συνταγματική τάξη, λόγω της εξωτερικής πίεσεως. Χρειάστηκα **24** ώρες για να βρω τον Γλαύκο Κληρίδη και να του αναφέρω ότι θα με

διαδεχόταν. Εστειλα μήνυμα στον Πρόεδρο της Ελλάδος κ. Γκιζίκη για να τον πληροφορήσω ότι παραιτούμαι, αλλά δεν πήρα απάντηση. Αυτό ήταν το μοναδικό μήνυμα που έστειλα στον Πρόεδρο Γκιζίκη".

Οποιοι και αν ήταν η πρωτοβουλία για την απομάκρυνση του Σαμψών, η εμφάνιση του Κληρίδη προκάλεσε ανακούφιση. Ο Κληρίδης είχε να λύσει όμως πολλά προβλήματα. Βρήκε ένα κράτος εντελώς ακυβέρνητο και εξαρθρωμένο να οδηγείται στο χάος. Ο ίδιος περιέγραψε ως εξής την κατάσταση:

" Όταν ανέλαβα την εξουσίαν η κατάστασις ήτο τέτοια που δεν είχα καιρόν να σκεφθώ ή να έχω οιονδήποτε συναίσθημα. Μετέβην αμέσως εις το γραφείον, όπου άρχισα να εργάζομαι καθημερινώς από τις **6** το πρωί μέχρι της **3ης** πρωινής της επομένης ημέρας. Δεν είχα ούτε λεπτόν να διαθέσω. Κινδύνευε η Λευκωσία. Οι υπηρεσίες διελύθησαν. Δεν μπορούσα διά του τηλεφώνου να επικοινωνήσω με οποιονδήποτε γραφείον διότι όλον το κυβερνητικόν προσωπικόν κατέφυγε εις τα βουνά. Εργαζόμενουν νυχθημερόν να δημιουργήσω μίαν κατάστασιν υπάρξεως κυβερνήσεως και κράτους. Η κατάστασις ήταν χλώδης. Η Εθνοφρουρά βρισκόταν υπό διάλυσιν. Αστυνομία δεν υπήρχε, αρκεί να λεχθή ότι τα **7.500** όπλα της Αστυνομίας είχαν εξαφανισθεί.

Τα είχαν πάρει τα μέλη της ΕΟΚΑ Β. Η αστυνομία διέθετε μόνον **20** αυτόματα. Αναγκάστηκα να κινηθώ εδώ και εκεί διά να βρω **300** αυτόματα για την Αστυνομία. Παντού υπήχον πραξικοπηματίες, ακόμα και εις το γραφείον μου.

Δεν μπορούσα να κινηθώ. Ελεγχαν τα πάντα τότε. Πέρα από αυτό είχαμε τον τουρκικόν κίνδυνον, τον φοβερόν ξεριζωμόν των χιλιάδων προσφύγων".

Αποχωρώντας ο Νίκος Σαμψών προέβαινε στην τελευταία του δήλωση. Η δήλωση που είχε τη μορφή διαγγέλματος, κυκλοφόρησε και μέσω του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών με τίτλο " διάγγελμα του αποχωρούντος προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νικολάου

Σαμψών".

Το διάγγελμα μεταδόθηκε και από το ΡΙΚ. Στο διάγγελμα του ο Σαμψών εξηγούσε τους λόγους που τον ανάγκαζαν να αποχωρήσει και τόνισε ότι η απάντηση του ήταν κατά την άποψη του προέκταση της προσφοράς του στον κυπριακό λαό:

"Ελληνικέ Κυπριακέ λαέ,

Με την ιδικήν σου βοήθειαν και την μαχητικότητα των στρατευμένων τέκνων της Κύπρου επανεστατήσαμε και ερρίψαμε το προσωποπαγές κεθεστώς του τέως Προέδρου. Εν συνεχεία η Τουρκία εξαπέλυσεν άνανδρον και απρόκλητον επίθεσιν εναντίον της Κύπρου μας. Ηνωμένος ο λαός μας επολέμησε με αυταπάρνησιν διά να υπερασπίση το πάτριον έδφος και έγγραψε χρυσές σελίδες εις την ιστορίαν μας.

Ανέλαβα την προεδρίαν της Κυπριακής Δημοκρατίας ουχί από φιλοδοξίαν, αλλά με σκοπόν να αποτρέψω τον εμφύλιον πόλεμον και να και να συνενώσω ψυχικώς τον λαόν μας. Η επιτυχία του εγχειρήματος απεδείχθη από τον ηρωικόν τρόπον διεξαγωγής της αντιστάσεως.

Ηδη το όλον ζήτημα ως διεμορφώθη εισέρχεται εις την σφαίραν των διαπραγματεύσεων. Κατόπιν αυτού η πείρα του κ. Κληρίδη ως διαπραγματευτού επιβάλλει την ιδικήν του παρουσίαν εις την προεδρίαν.

Εχω την συνείδησιν μου ήσυχον ότι έπραξα το καθήκον μου εις μίαν ιδιαιτέρως κρίσιμον στιγμήν. Η παραίτησ μου νομίζω ότι αποτελεί προέκτασιν της προσφοράς μου".

Σχεδόν ταυτόχρονα ο Γλαύκος Κληρίδης ανελάμβανε πλήρως τα καθήκοντα του ως προεδρεύων της Δημοκρατίας και σε γραπτή του δήλωση μέσω του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών που είχε σαν τίτλο "δήλωσις του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Γλαύκου Κληρίδη" ευχαριστούσε τον Σαμψών:

"Θα εθεώρουν επί τη αναλήψει των καθηκόντων μου, παράλειψιν να μη εξέφραζα προς τον αποχωρήσαντα Πρόεδρον κ. Νικόλαον Σαμψών την ευαρέσκεϊαν μου διότι ενόψει ενάρξεως

διαπραγματεύσεων επί του κυπριακού προβλήματος, ηθέλησε να δώσει την ευκαιρίαν χρησιμοποίησεως της επί του προκειμένου ιδικής μου πείρας".

Πρώτη ενέργεια του Κληρίδη μόλις ανέλαβε την προεδρία της Δημοκρατίας ήταν να σπεύσει στην τουρκική συνοικία της Λευκωσίας για να συναντηθεί με τον Ραούφ Ντενκτάς και να δει τις σκέψεις του και να συζητήσουν την κατάσταση όπως είχε διαμορφωθεί και ιδιαίτερα ανθρωπιστικά θέματα όπως για αγνοουμένους, τους εγκλωβισμένους, τους κρατουμένους τις τουρκικές φυλακές και πολλά άλλα.

Τον Γλαύκο Κληρίδη συνόδευαν στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο σπίτι του Ραούφ Ντενκτάς στην τουρκική συνοικία της Λευκωσίας, ο αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Κουρτ Βάλντιχαϊμ στην Κύπρο, Λούις Βέκμαν-Μουνιόζ και ο διοικητής της ΟΥΝΦΙΚΥΠ στρατηγός Πρεμ Τσιάνι.

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 5 το απόγευμα δυο δηλαδή ώρες μετά που ο Γλαύκος Κληρίδης ανέλαβε την προεδρία.

Ο Σπύρος Παπαγεωργίου που εξακολουθούσε να παραμένει διευθυντής του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών έγραψε αργότερα στην εφημερίδα ΕΣΤΙΑ των Αθηνών για την υποδοχή που επεφύλαξε ο Ντενκτάς στον Κληρίδη:

" Πλέοντας σε πελάγη ευτυχίας και φερόμενος κομπαστικώς ο Ντενκτάς είπε στον Κληρίδη: "Γλαύκο μου, αυτό που η Τουρκία έλεγεν από χρόνια απεδείχθη τώρα περιτράνω, ότι μπορεί να το πράξει όπως βλέπεις..." Όταν ο Γλαύκος Κληρίδης εξέφρασεν ανησυχίαν διά τας συνεχείς κινήσεις του τουρκικού στρατού ο τουρκοκύπριος ηγέτης είπε: Νομίζω ότι κινούνται τώρα διά νέα δράση".

Αποκάλυπτε ουσιαστικά ο Ντενκτάς τα σχέδια του τουρκικού στρατού, αλλά ήταν δυνατό να μπλοφάρει, ώστε να προειδοποιήσει τον Κληρίδη ότι αν δεν δεχόταν αυτά που θα αξίωνε η Τουρκία, στο τραπέζι των συνομιλιών που φυσιολογικά θα ακολουθούσε, θα το έπαιρνε με πόλεμο, όπως έκαμε με

την πρώτη φάση της τουρκικής εισβολής.

Εκείνο που διαπίστωσε από τη συνάντηση αυτή ο Γλαύκος Κληρίδης ήταν ότι ο Ντενκτάς δεν μπορούσε πλέον να κάμει καμιά απόφαση μόνος του και ότι σε κάθε ενέργεια του έπρεπε να συμβουλευτείται την Τουρκία. Με την άφιξη του τουρκικού στρατού ο Ντενκτάς έχασε και τη λίγη ανεξαρτησία δράσεως που είχε. Και αυτό αποδείχτηκε στις συνομιλίες της Γενεύης που ακολούθησαν σε λίγες μέρες.

Μετά τη συνάντηση του με τον Ντενκτάς, ο Κληρίδης πήγε στο ΓΕΕΦ για να ενημερωθεί για την κατάσταση της Εθνικής Φρουράς. Διαπίστωσε όμως ότι αυτή βρισκόταν υπό διάλυση. Το ίδιο και η αστυνομία. Επιστρέφοντας το γραφείο του είπε, κατά τον Σπύρο Παπαγεωργίου στους συνεργάτες του:

"Κύριοι, η στρατιωτική μας κατάσταση είναι τραγική".

Στο διάγγελμα του όμως προς τον κυπριακό λαό που απηύθυνε το βράδυ μέσω του ΡΙΚ προσπάθησε να αποκρύψει την αλήθεια από το λαό, όμως τη γνωρζε με αδρές γραμμές, αλλά όχι στις λεπτομέρειες της. Κάλεσε το λαό σε ενότητα και διαβεβαίωσε ότι θα προσπαθούσε να διατηρήσει αρμονικές σχέσεις "μετά του εθνικού κέντρου" όπου την ηγεσία είχε ήδη αναλάβει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ο οποίος αντιμετώπιζε παρόμοια προβλήματα με τον Κληρίδη.

Ο Κληρίδης κατέληξε με τη δραματική έκκληση προς όλους να αφήσουν κατά μέρος τις έχθρες γιατί όπως τόνισε προέχει τώρα η σωτηρία και το καλόν της πατρίδος".

Ανέφερε στο διάγγελμα του ο Γλαυκος Κληρίδης (Ανακοινωθέν Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών, διάγγελμα του προέδρου της Δημοκρατίας κ. Γλαύκου Κληρίδη προς τον κυπριακό λαό):

"Κυπριακέ λαέ,

Εις στιγμάς ιδιαιτέρως κρισίμους διά τον τόπον μας αναλαμβάνω την προεδρίαν της Κυριακής Δημοκρατίας δυνάμει των σχετικών προνοιών του συντάγματος.

Τελώ εν πλήρει επιγνώσει των δυσχερειών τας οποίας θα αντιμετωπίσω, δεν μου διαφεύγει όμως το γεγονός ότι ο λαός μας ο οποίος επέδειξεν αρετήν και δύναμιν κατά τας τελευταίας δραματικής ημέρας, θα δυνηθεί εις το τέλος να υπερνικήσει τας παρούσας δυσχερείας και να οδεύσει προς καλύτερον μέλλον.

Κατά την ιστορικήν αυτήν στιγμήν αισθάνομαι την ανάγκην να καλέσω ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν εις σύμπνοιαν, συναδέλφωσιν και λήθην του παρελθόντος. Μόνον ηνωμένοι θα δυνηθώμεν να υπερπηδήσωμεν τας δυσχερείας μας και επί των ερειπίων να οικοδομήσωμεν εν καλύτερον μέλλον διά τον λαόν μας.

Επιτακτική είναι η ανάγκη να αντιμετωπισθούν τα υφιστάμενα εκ της παρούσης καταστάσεως επείγοντα προβλήματα. Άμεσος επιδίωξις μου είναι:

1. Η αυστηρά τήρησις της συμφωνηθείσης καταπαύσεως του πυρός, προς τον σκοπόν δε τούτον συνητηθήν μετά του κ. Ντενκτάς, παρουσία του εν Κύπρω ειδικού αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέως των Ηνωμένων Εθνών και του Στρατηγού Τσιαντ.

2. Περαιτέρω υπόσχομαι να καταβάλω κάθε ανθρωπίνην προσπάθειαν διά την εξεύρεσιν εντός του συντομοτέρου δυνατού χρόνου δικαίας και βιωσίμου λύσεως του κυπριακού προβλήματος εντός των πλαισίων ανεξαρτητήτου και κυριάρχου κράτους. Υπόσχομαι ωσαύτως εις τον κυπριακόν λαόν ότι κατά την διάρκειαν της προεδρίας μου θα τηρήσω μετα απολύτου σεβασμού όλας τας δημοκρατικές αρχάς και θα διασφαλίσω πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα δι' ολόκληρον τον κυπριακόν λαόν, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκείας κοινότητος ή πολιτικής τοποθετήσεως.

3. Διαβεβαιώ σύμπαντα τον κυπριακόν λαόν και ιδιαιτέρως το σύννοικον στοιχείον ότι πρόθεσις μου είναι και θα επιδιώξω στενήν μετ' αυτού συνεργασίαν διά να δημιουργήσωμεν εν Κύπρω συνθήκας ευημερίας δι' όλους μας.

4. Θεμελιώδης επιδίωξις μου θα είναι η σταθερά διατήρησις αρμονικών σχέσεων μετά του εθνικού

κέντρου.

5. Γενικωτέρων πολιτικών της κυβερνήσεως θα εκθέσω εν λεπτομερεία ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Θέλω να πιστεύω ότι ο κυπριακός λαός θα με περιβάλει με την εμπιστοσύνην του και θα συμπαρασταθή εις το δυσχερές έργον, το οποίον ανέλαβον. Ας αφήσωμεν διά το μέλλον την οιανδήποτε κριτικήν του παρελθόντος και του παρόντος. Προέχει τώρα η σωτηρία και το καλόν της πατρίδος. Ας τεθώμεν όλοι εις συναγερομόν ανοικοδομήσεως και με ψυχικήν ενότητα και πίστιν ας ατενίσωμεν προς εν καλύτερον μέλλον".

Η ανάληψη της προεδρίας από τον Γλάυκο Κληρίδη έγινε ευμενώς δεκτή τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Χιλιάδες τηλεγραφήματα άρχισαν να αποστέλλονται προς αυτόν από οργανώσεις, σωματεία και άτομα τόσο της δεξιάς όσο και της αριστεράς.

Με τα τηλεγραφήματα διαδηλωνόταν η συμπράσταση στο έργο του και η υπόσχεση ότι θα τον βοηθούσαν με όλες τους τις δυνάμεις στην προσπάθεια του.

Τέτοια τηλεγραφήματα εστειλαν μεταξύ άλλων:

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΕΝΙΑΙΟΥ, ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΤΑΞΕΩΣ, ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ: Χαιρετίζομεν με ιδιαίτεραν ικανοποίησιν των υψ' υμών ανάληψιν καθηκόντων ως Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, δυνάμει των σχετικών προνοιών του Συντάγματος και διαδηλούμεν αμέριστον προς το πρόσωπον σας εμπιστοσύνην και συμπράστασιν. Αι αδιαμφισβήτητοι σας ικανότητες ο εγνωσμένος πατριωτισμός σας, η πολύτιμος πείρα σας και ο δεδοκιμασμένος δημοκρατικός χαρακτήρ σας αποτελούν εγγύησιν δι' επιτυχή αντιμετώπισιν της φοβεράς δοκιμασίας την οποία διέρχεται η ιδιαίτερα πατρίς μας.

Εστέ βέβαιος ότι ως βουλευταί και ως άτομα θα συμπαρασταθώμεν προς το πρόσωπον σας ειλικρινώς και θα παράσχωμεν πάσαν βοήθειαν εις το λίαν δυσχερές έργον σας.

Καλούμεν τον λαόν όπως αιρόμενος εις το ύψος

των περιστάσεων τας οποίας διέρχεται η πατρίς παρασταθή ηνωμένος ισχυρός αρωγός των προσπαθειών σας διά την υπεράσπισιν και σωτηρίαν της Κύπριακής ανεξαρτησίας, κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητος και την επάνοδον του τόπου εις την συνταγματικήν τάξιν και ομαλότητα.

ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ, ΣΕΚ: Πιστεύομεν ακραδάντως ότι η πείρα σας και η αυστηρά προσήλωσις σας εις τας δημοκρατικές αρχάς, ως ηγέτου του εθνικόφρονος κόσμου της Κύπρου θα συμβάλητε ώστε να επιτευχθή πλήρης συνένωσις όλων των εθνικών δυνάμεων του τόπου, ίνα ηνωμένοι αντιπαρέλθωμεν τα δεινά τα οποία ο τόπος μας υπέστη.

ΣΕΚ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ: Η παρουσία σας εις την προεδρίαν της Κυπριακής Δημοκρατίας, δημιουργεί εις τον ελληνικόν Κυπριακόν λαόν αισθήματα ασφαλείας και ελπίδες ότι ο μαρτυρικός λαός της Κύπρου μας θα επανέλθη εις τον δρόμον της εθνικής σωτηρίας της ενότητος και της προόδου.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, ΠΕΟ: Είμεθα βέβαιοι ότι δεν χρειάζεται να τονίσωμεν ημείς πόσον σοβαρές είναι οι ευθύνες που έχετε αναλάβει διά την επαναφοράν της πατρίδος μας εις την συνταγματικήν τάξιν, διά την προστασίαν της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητος. Δεχθείτε Κύριε Πρόεδρε, την διβεβαίωσιν μας, ότι εις το δύσκολον αυτό έργον που έχετε αναλάβει, θα σας δοθή από την Ομοσπονδίαν μας κάθε βοήθειαν και συμπράστασιν.

ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ, ΕΚΑ: Το Κεντρικό Συμβούλιο της Ένωσης Κυπρίων Αγροτών εκφράζει την ολόπλευρη υποστήριξιν του στο έργο σας για την αντιμετώπισιν της εδαφικής ακεραιότητος και ανεξαρτησίας της, για τη συνταγματική και δημοκρατική τάξιν και την επαναφορά της γαλήνης και ομαλότητος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ: Οργάνωσις επιθεωρητών δημοτικής εκπαίδευσως Κύπρου, θερμώς συγχαίρει υμάς. Είμεθα βέβαιοι καίτοι η ανωνιστικότητα, η πείρα το ακέραιον του χαρακτήρος

και ο αποδεδειγμένος δυναμισμός σας, θα οδηγήσουν την Κύπρον εις τη ορθήν οδόν.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του ακριτικού σωματείου Ολυμπιακού Λευκωσίας επιθυμώ να συγχαρώ υμάς... Εχομεν όλοι την βεβαιότητα ότι με την βοήθειαν του Θεού και την συμπαράστασιν όλων των Ελλήνων της Κύπρου θα δυνηθείτε να οδηγήσετε την Κύπρον εις την οδόν της ομαλότητος, της ανασυγκρότησης και της εθνικής σωτηρίας.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΣΩΜΑ: Το Παγκύπριον Δικηγορικών Σώμα συγχαίρει υμάς επί αναλήψει νέων καθηκόντων σας εις τόσον κρισίμους στιγμάς διά την ιδιαιτέραν πατρίδα μας ευχόμενον πάσαν επιτυχίαν εις το λίαν δυσχερές έργον, το οποίον τόσον επαξίως αναλάβατε.

Τα τηλεγραφήματα άρχισαν να καταφθάνουν βροχή στο Προεδρικό Γραφείο στο οποίο μετά την καταστροφή του Προεδρικού Μεγάρου από τους πραξικοπηματίες, έγινε ένα ξεχωριστό τμήμα του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών, ένα γραφείο στο οποίο είχε μετακινηθεί και ο Σαμψών και το διατήρησε μετά την επιστροφή του και ο Πρόεδρος Μακάριος για αρκετό μεγάλο χρονικό διάστημα όπως και ο διάδοχος του Σπύρος Κυπριανού μέχρι την επιδιώρθωση του προεδρικού.

Στην αντίπερα όχθη, την κατεχόμενη πια Κύπρο, και ο Ντενκτάς, υποδέχθηκε δημόσια τουλάχιστον, με ικανοποίηση την άνοδο του φίλου του Γλαύκου Κληρίδη στην Προεδρία, αλλά εξέφρασε επιφυλάξεις για τον τρόπο της ανόδου του (25.7.1974):

" Είμαι προσωπικός φίλος του (του Κληρίδη) και τον σέβομαι, εν τούτοις παραμένει ακόμα ασαφές επί ποίας βάσεως εξελέγη ο κ. Κληρίδης και ποίος κρύβεται όπισθεν του".

Αλλά και διεθνώς χαιρετίσθηκε η άνοδος του Γλαύκου Κληρίδη. Πολλές εφημερίδες χαρακτήρισαν την άνοδο του σαν νίκη των μετριοπαθών. Αντίδραση εναντίον του δεν υπήρξε ούτε και στα Ηνωμένα Έθνη, τα οποία πληροφόρησε επίσημα ότι ανέλαβε προσωρινά

Εκπρόσωπος, δήλωσε κατά τους "Τάιμς" του Λονδίνου:

" Αυτό αφήνει την πόρτα ανοικτή για την επιστροφή του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου".

Η ίδια εφημερίδα σε σχόλιο της τόνιζε:

" Ο διορισμός του κ. Κληρίδη θεωρείται ως νίκη των μετριοπαθών στοιχείων στην Κύπρο και αυξάνει τις ελπίδες ότι η εύθραυστη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός θα πάρει πραγματική μορφή".

Εξ άλλου η "Ντέιλι Τέλεγκραφ" πρόσθετε:

"Ο αντικαταστάτης του (του Σαμψών) Κληρίδης, Πρόεδρος της Βουλής, φαίνεται να αποτελεί καλώς πεπειραμένο πρόσωπο, για την ηγεσία της νήσου ειδικά στο να εργαθεί για ένα συμβιβασμό με την τουρκοκυπριακή κοινότητα".

Στην Αγγλία καλώς πληροφορημένοι επίσημοι, που σημαίνει στην απλή γλώσσα κυβερνητικούς παράγοντες που δεν ήθελαν να αποκαλύψουν το όνομά τους, αλλά μόνο τα χαρτιά τους, δήλωναν ότι "ο κ. Κληρίδης θα εξασφαλίσει αμερικανική υποστήριξη και τόνιζαν το γεγονός ότι και ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας Μπουλέντ Ετζεβίτ "άφησε να εννοηθεί ότι είναι αποδεκτός από την Τουρκία".

Πιο ύστερα εκπρόσωπος του Φόρεϊν Οφφισ στο Λονδίνο παρουσιάστηκε κάπως συγκρατημένος. Ο εκπρόσωπος περιορίστηκε να δηλώσει απλώς:

"Ο κ. Στέφεν Ολιβερ βρετανός Υπατος Αρμοστής στη Λευκωσία έχει πληροφορηθεί από τον κ. Κληρίδη ότι διορίσθη πρόεδρος και αυτό εξετάζεται".

Η συγκρατημένη αυτή θέση της Βρετανίας στην υποδοχή της ανόδου του Κληρίδη οφειλόταν σύμφωνα με τους "Τάιμς" της 24ης Ιουλίου 1974 σε μερικές αμφιβολίες για τη νομική θέση και στο γεγονός ότι η βρετανική Κυβέρνηση αναγνώριζε τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο σαν τον δικαιωματικά Πρόεδρο και υποστήριζε την επαναφορά του.

Την επομένη της ανόδου του στην εξουσία ο Γλαύκος Κληρίδης προήδρευσε συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου. Μέχρι τη στιγμή αυτή δεν είχε προβεί σε αντικατάσταση κανενός από εκείνους

που είχε διορίσει ο Νίκος Σαμψών. Μόνο ο
πραξικοπηματίας πρόεδρος είχε φύγει.

Ακολούθως έδωσε διάσκεψη τύπου στους
κυπρίους και ξένους δημοσιογράφους και έδωσε
σωρεία απαντήσεων σχετικά με το μέλλον του
Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.